

دعوی انحصار وراثت در رویه دادگاهها

گروه پژوهشی
انتشارات چراغ دانش

فهرست جزئی

مقدمه.....	۱۰
معرفی و نمونه دادخواست دعوی انحصار وراثت.....	۱۴
دعوی انحصار وراثت در آرای دیوان عالی کشور.....	۳۶
دعوی انحصار وراثت در آرای دادگاهها.....	۱۲۸
دعوی انحصار وراثت در نشستهای قضائی.....	۱۵۶
دعوی انحصار وراثت در نظریه های مشورتی.....	۱۹۰
دعوی انحصار وراثت در قوانین و مقررات قانونی.....	۲۳۲
از قانون امور حسبی.....	۲۳۴
قانون تصدیق انحصار وراثت.....	۲۳۹
از قانون مدنی.....	۲۴۵
از قانون مالیات های مستقیم با اصلاحات ۱۳۹۴.....	۲۶۰
از قانون شوراهای حل اختلاف.....	۲۶۸
منابع و مآخذ.....	۲۷۸

فهرست کلی

مقدمه.....	۱۰
معرفی و نمونه دادخواست دعوی انحصار وراثت.....	۱۴
معرفی دعوی گواهی حصر وراثت.....	۱۶
مبحث اول: درخواست گواهی انحصار وراثت.....	۱۶
گفتار دوم: اشخاص ذی نفع جهت صدور گواهی انحصار وراثت.....	۱۷
گفتار سوم- مدارک لازم برای اخذ گواهی انحصار وراثت:.....	۱۸
گفتار سوم: مدارک لازم جهت تقاضای انحصار وراثت.....	۱۸
مبحث دوم: تشریفات صدور گواهی انحصار وراثت.....	۲۱
گفتار اول: تشریفات طرح درخواست انحصار وراثت.....	۲۱
گفتار دوم: اقدامات شورای حل اختلاف پس از وصول درخواست.....	۲۱
گفتار سوم: تصمیم و رأی شورای حل اختلاف.....	۲۳

مبحث سوم: اعتراض به درخواست حصر وراثت.....	۲۵
گفتار اول: اشخاص دارنده حق اعتراض.....	۲۵
گفتار دوم: چگونگی رسیدگی به دعوی اعتراض به درخواست حصر وراثت.....	۲۶
گفتار سوم: مهلت زمانی اعتراض به گواهی انحصار وراثت.....	۲۶
مبحث چهارم: اقدامات خاص و ضمانت اجرایی کیفری در دعوی انحصار وراثت.....	۲۸
گفتار اول: ارائه وصیت‌نامه به شورای حل اختلاف.....	۲۸
گفتار دوم: مقررات کیفری راجع به انحصار وراثت.....	۲۸
نمونه دادخواست حصر وراثت مسلمانان کمتر از سه میلیون تومان.....	۳۰
نمونه دادخواست حصر وراثت مسلمانان بیشتر از سه میلیون تومان.....	۳۱
نمونه دادخواست حصر وراثت پیروان اقلیت‌های مذهبی.....	۳۲
نمونه دادخواست حصر وراثت پیروان اقلیت‌های مذهبی.....	۳۳
استشهادیه - مخصوص گواهی انحصار وراثت.....	۳۴
دعوی انحصار وراثت در آرای دیوان عالی کشور	۳۶
مبحث اول: آراء وحدت رویه دیوان عالی کشور.....	۳۸
۱. رسیدگی به دعوی نسب.....	۳۸
مبحث دوم: آرای اصراری دیوان عالی کشور.....	۴۳
۲. حکم بر اثبات و احراز مالکیت برحسب گواهی انحصار وراثت.....	۴۳
مبحث سوم: آرای شعب دیوان عالی کشور.....	۵۵
۱. لزوم استماع اظهارات خواندگان در مورد سند.....	۵۵
۲. تجدید رسیدگی برای صدور گواهی.....	۵۵
۳. رسیدگی به صحت وصیت‌نامه بدون تقاضا.....	۵۶
۴. افراز و تقسیم ترکه به استناد گواهی انحصار وراثت.....	۵۷
۵. الزام خواننده به فروش ملک با استناد به گواهی انحصار وراثت.....	۶۰
۶. تحویل سهم الارث و صدور گواهی انحصار وراثت.....	۶۲
۷. افراز و تحویل سهم مفروضه از ارث با ارائه گواهی انحصار وراثت.....	۶۸
۸. مطالبه سهم الارث پدری.....	۸۱
۹. بطلان تقسیم‌نامه املاک ورثه و مطالبه اجور متعلقه.....	۸۳
۱۰. تحویل یک باب خانه از وراثت طبق گواهی انحصار وراثت.....	۹۰
۱۱. استرداد سهم الارث از ماترک پدری.....	۹۲
۱۲. مطالبه شالی بابت سهم الارث به استناد گواهی حصر وراثت.....	۹۴

۱۳. تحویل اقلام مندرج در وصیت‌نامه به امری از ورثه طبق گواهی حصر وراثت..... ۹۸
۱۴. تقسیم ماترک و تحویل سهم‌الارث مشاعی..... ۱۰۱
۱۵. تقاضای خلع‌ید به استناد گواهی حصر وراثت..... ۱۰۴
۱۶. دادگاه صالح رسیدگی به دعوی تقسیم ترکه به موجب گواهی انحصار وراثت..... ۱۰۸
۱۷. قابل فرجام نبودن رأی صادره در خصوص گواهی حصر وراثت..... ۱۱۰
۱۸. رسیدگی شورای حل اختلاف به صدور گواهی انحصار وراثت و دعوی تقسیم ترکه..... ۱۱۳
۱۹. اثبات وراثت به طرق مختلف..... ۱۱۶
۲۰. اعتراض به تقاضای انحصار وراثت از فرزند دیگر متوفی..... ۱۱۶
۲۱. اعتراض به گواهی حصر وراثت..... ۱۱۶
۲۲. تصدیق انحصار وراثت..... ۱۱۷
۲۳. غیابی و غیر قابل اعتراض بودن تقاضای انحصار وراثت..... ۱۱۸
۲۴. تصدیق انحصار وراثت توسط اشخاص ذی‌نفع..... ۱۱۸
۲۵. سقوط اعتراض بر درخواست انحصار وراثت..... ۱۱۹
۲۶. حق اعتراض به تصدیق انحصار وراثت مسبوق به آگهی..... ۱۱۹
۲۷. لزوم تصدیق انحصار وراثت مشروط به عدم انکار مدیون..... ۱۱۹
۲۸. عدم اعتراض به درخواست انحصار وراثت ظرف ۳ ماه از تاریخ انتشار..... ۱۲۰
۲۹. عدم مانع اثبات وراثت و مطالبه حق‌الارث پس از صدور تصدیق انحصار وراثت..... ۱۲۱
۳۰. اعتراض عیال متوفی به تقاضای صدور تصدیق انحصار وراثت..... ۱۲۱
۳۱. مرجع رسیدگی به امور راجعه به ترکه متوفی..... ۱۲۲
۳۲. انتقال ملک پس از اخذ انحصار وراثت..... ۱۲۲
۳۳. تنظیم قباله رسمی موکول به صدور تصدیق انحصار وراثت..... ۱۲۳
۳۴. رسیدگی به موضوع نسب و تصدیق حصر وراثت..... ۱۲۳
۳۵. مطالبه حق‌الارث با تصدیق انحصار وراثت..... ۱۲۴
۳۶. تحصیل انحصار وراثت از جانب ذی‌نفع..... ۱۲۴
۳۷. استرداد مال مورث بدون حصر وراثت..... ۱۲۵
۳۸. صلاحیت تصدیق انحصار وراثت..... ۱۲۵
۳۹. ترتیب اثر دادن به رونوشت غیر مصدق شناسنامه..... ۱۲۶
۴۰. رسیدگی به انحصار وراثت شخصی که محل اقامت دائم وی خارج از ایران بوده است..... ۱۲۷
- دعوی انحصار وراثت در آرای دادگاه‌ها ۱۲۸**
- مبحث اول: آرای دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر..... ۱۳۰

۱. تقسیم ماترک متوفی به تراضی ۱۳۰
۲. تقسیم ترکه و الزام به تنظیم سند رسمی ۱۳۲
۳. الزام به تنظیم سند رسمی به استناد گواهی حصر وراثت ۱۳۵
۴. دریافت اجرت‌المثل ایام تصرف با استناد به مفاد گواهی حصر وراثت ۱۳۸
۵. صدور حکم بر تنفیذ صلح‌نامه با گواهی حصر وراثت ۱۴۱
۶. دریافت اجرت‌المثل ایام تصرف ملک مورثی ۱۴۴
۷. ضرورت تقسیم ترکه قبل از اقامه دعوی مطالبه اجرت‌المثل ۱۴۷
۸. زمان اخراج ثلث مورد وصیت از ترکه ۱۴۹
- مبحث دوم: آرای دادگاه‌های انتظامی قضات ۱۵۲
۱. مداخله در ماترک متوفی با تحصیل گواهی انحصار وراثت ۱۵۲
۲. الزام به ارائه گواهی انحصار وراثت در دعوی خلع‌ید از اموال مشاعی ۱۵۳
۳. ادامه دعوا به طرفیت وراث خوانده با ارائه گواهی حصر وراثت ۱۵۵
- دعوی انحصار وراثت در نشست‌های قضائی ۱۵۶**
۱. عدم ذکر ورثه‌ای یا ذی‌نفعی در گواهی انحصار وراثت ۱۵۸
۲. تصمیم قضائی بودن گواهی انحصار وراثت ۱۵۸
۳. عدم احراز نسبت به علت مغایرت اسامی مندرج در شناسنامه در پرونده حصر وراثت ۱۵۹
۴. عدم رفع نقض گواهی انحصار وراثت ۱۶۱
۵. امتناع دادگاه از صدور گواهی انحصار وراثت در صورت بهایی بودن متوفی و ورثه ۱۶۲
۶. انتقال سهم ورثه بهائی به وراث مسلمان ۱۶۳
۷. عدم ضرورت رعایت تقسیم سهم‌الارث مطابق گواهی حصر وراثت ۱۶۴
۸. واخواهی از حکم صادره اعتراض به گواهی حصر وراثت ۱۶۵
۹. هزینه دادرسی درخواست گواهی حصر وراثت ۱۶۶
۱۰. دعوی تقسیم ترکه نسبت به بیش از میزان ترکه در گواهی انحصار وراثت ۱۶۷
۱۱. عدم تناقض مواد ۱۵۵، ۳۶۱، ۳۶۴ قانون امور حسبی ۱۶۸
۱۲. عدم اجبار ذی‌نفع به ارائه گواهی حصر وراثت در صورت فوت یکی از اصحاب دعوا ۱۶۹
۱۳. صدور قرار توقیف دادرسی به دلیل فوت یا محجور شدن یکی از اصحاب دعوا ۱۷۰
۱۴. احراز رابطه وراثت به‌وسیله استشهادیه محلی به‌جای گواهی حصر وراثت ۱۷۳
۱۵. تقدیم دادخواست نفی نسب از سوی ورثه ۱۷۴
۱۶. صدور دو گواهی حصر وراثت معارض از یک شعبه ۱۷۶
۱۷. صدور گواهی حصر وراثت جدید بعد از اعلام وراث واقعی متوفا ۱۷۸

۱۸. مرجع رسیدگی برای اصلاح گواهی حصر وراثت..... ۱۷۹
۱۹. میزان اعتبار شهادت‌نامه تنظیمی در دفاتر اسناد رسمی جهت درخواست گواهی انحصار وراثت ۱۸۱
۲۰. اثر حقوقی عدم قید نام احد از ورثه در گواهی انحصار وراثت..... ۱۸۲
۲۱. حدود اعتبار ارزش گواهی حصر وراثت بنا به میزان معین ۱۸۴
۲۲. صدور گواهی‌نامه حصر وراثت بدون ارائه اظهارنامه مالیاتی..... ۱۸۵
۲۳. تقسیم ماترک یک خانواده در صورت عدم تعیین تقدم و تأخر زمان فوت..... ۱۸۶
۲۴. اثبات ادعای وراثت افراد دیگر و تقاضای ابطال تقسیم‌نامه..... ۱۸۸
- دعوی انحصار وراثت در نظریه‌های مشورتی ۱۹۰**
۱. انحصار وراثت و تاریخ بهای ترکه از نظر معافیت از انتشار آگهی..... ۱۹۲
۲. هزینه اعتراض بر درخواست تصدیق انحصار وراثت ۱۹۳
۳. اعتراض بر گواهی انحصار وراثت خارج از مهلت مقرر..... ۱۹۵
۴. انحصار وراثت و گواهی‌نامه مالیات بر ارث..... ۱۹۸
۵. اصلاح گواهی انحصار وراثت..... ۲۰۰
۶. ماده ۳۶۱ قانون امور حسبی در مورد تصدیق انحصار وراثت ۲۰۱
۷. مرجع صالح صدور گواهی انحصار وراثت در مورد اتباع خارجی..... ۲۰۱
۸. ترتیب اثر دادن به وصیت‌نامه ابراز شده بعد از صدور گواهی انحصار وراثت..... ۲۰۲
۹. درج اشتباه تاریخ فوت متوفی در گواهی فوت..... ۲۰۳
۱۰. تصدیق انحصار وراثت و تقسیم ترکه و سایر اموال شخصیه فرقه بهائیه ۲۰۴
۱۱. قانون حاکم به گواهی انحصار وراثت بهائیت..... ۲۰۵
۱۲. صلاحیت محاکم تهران برای رسیدگی به درخواست گواهی حصر وراثت متوفی مقیم خارج ۲۰۶
۱۳. تعیین جانشین برای متوفی بدون نیاز به گواهی حصر وراثت..... ۲۰۶
۱۴. نیاز به گواهی حصر وراثت معتبر برای تأدیه دیه قتل..... ۲۰۷
۱۵. نحوه صدور گواهی حصر وراثت در تقسیم مال الارث بهائی..... ۲۰۸
۱۶. صدور گواهی انحصار وراثت متوفی اتباع خارجه با ارائه استشهادیه..... ۲۰۸
۱۷. عدم تکمیل پرونده حصر وراثت..... ۲۰۹
۱۸. استناد به گواهی حصر وراثت برای تنظیم سند انتقال..... ۲۱۰
۱۹. توقف دادرسی با فوت یکی از اصحاب دعوا..... ۲۱۱
۲۰. احراز وراثت با گواهی حصر وراثت و سایر دلایل قانونی..... ۲۱۱

۲۱	مرجع صالح برای رسیدگی به اعتراض ثالث نسبت به گواهی انحصار وراثت.....
۲۲	متفاوت بودن آخرین اقامتگاه متوفی در دعوی تقسیم ترکه با گواهی انحصار وراثت...۲۱۲
۲۳	ضمیمه نکردن گواهی حصر وراثت.....۲۱۳
۲۴	ضرورت گواهی حصر وراثت برای احراز تعداد وراثت و تشخیص سهم‌الارث.....۲۱۳
۲۵	شرط وراثت و صدور گواهی حصر وراثت.....۲۱۴
۲۶	مرجع رسیدگی اعتراض به گواهی حصر وراثت.....۲۱۵
۲۷	تأثیر گواهی حصر وراثت صادره از خارج در دادگاه‌های ایران.....۲۱۵
۲۸	احوال شخصیه و میزان سهم‌الارث اتباع خارجه.....۲۱۶
۲۹	صدور گواهی حصر وراثت بدون ملاحظه شناسنامه.....۲۱۷
۳۰	مجهول بودن اقامتگاه برای صدور گواهی حصر وراثت.....۲۱۷
۳۱	تقاضای صدور گواهی حصر وراثت از طرف طلبکار متوفی.....۲۱۸
۳۲	تقاضای گواهی حصر وراثت متوفی مسیحی.....۲۱۸
۳۳	تغییر شعبه صادرکننده گواهی حصر وراثت از دادگاه عمومی حقوقی به دادگاه عمومی جزائی.....۲۲۰
۳۴	ثبت درخواست انحصار وراثت.....۲۲۱
۳۵	اختیارات دادستان در اجازه صرف بودجه مربوط به ورثه قبل از صدور گواهی انحصار.....۲۲۱
۳۶	مرور زمان تسلیم ترکه به خزانه طبق گواهی انحصار وراثت.....۲۲۲
۳۷	تجدید درخواست گواهی انحصار وراثت.....۲۲۳
۳۸	حصر وراثت اهل تسنن.....۲۲۳
۳۹	رسیدگی در ماهیت تقاضای حصر وراثت.....۲۲۴
۴۰	عدم تأدیه هزینه درج آگهی انحصار وراثت.....۲۲۵
۴۱	مرجع صدور گواهی انحصار وراثت.....۲۲۶
۴۲	ضرورت انتشار آگهی.....۲۲۶
۴۳	لزوم گواهی مالیات بر ارث.....۲۲۷
۴۴	صدور گواهی حصر وراثت برای اتباع خارجه.....۲۲۸
۴۵	اعتبار قانون تصدیقی انحصار وراثت.....۲۲۸
۴۶	اصلاح و اعتراضی ثالث نسبت به گواهی انحصار وراثت.....۲۲۹
۴۷	فقدان شناسنامه و صدور گواهی انحصار وراثت.....۲۳۰
۲۳۲	دعوی انحصار وراثت در قوانین و مقررات قانونی .....
۲۳۴	از قانون امور حسبی.....

۲۳۹.....	قانون تصدیق انحصار وراثت.....
۲۴۵.....	از قانون مدنی.....
۲۶۰.....	از قانون مالیات های مستقیم با اصلاحات ۱۳۹۴.....
۲۶۸.....	از قانون شوراهای حل اختلاف.....
۲۷۸.....	منابع و مآخذ.....

مقدمه

معمولاً رویه عملی دادگاه‌ها در استنباط از قوانین و مقررات در جهت انطباق با مصادیق واقعی تا حدودی با آنچه در کلاس‌های تئوریک دانشگاه‌ها به دانشجویان حقوق آموزش داده می‌شود متفاوت است البته روند آموزشی و طریق ارائه مطالب در کلاس‌های درسی هم به شکلی است که برای طی مراحل تحصیلی صرف مطالعه و پاسخ به سؤالات به صورت تئوری و بدون تطبیق با مصادیق عملی کفایت می‌کند. به این ترتیب معمولاً چون امکان انجام کار عملی حین تحصیل در دانشگاه برای دانشجویان این رشته وجود ندارد فارغ‌التحصیلان وقتی مشغول به کار می‌شوند با کمبود آگاهی و اطلاعات از رویه قضائی و شیوه استدلال و استنباط عملی دادگاه‌ها مواجه هستند؛ لیکن اهمیت آگاهی از رویه قضائی با اشتغال به کار و فعالیت بر هیچ فارغ‌التحصیل حقوقی پوشیده نیست. بی‌تردید تنها منبع آموزش عملی وکالت، قضاوت و به‌طور کلی رشته حقوق، قبل از حضور عملی در دادگاه‌ها و جلسات رسیدگی، رویه‌های قضائی می‌باشد؛ به عبارت دیگر، مطالعه تصمیمات، پرسش و پاسخ‌ها و اختلاف‌نظرهای کسانی که هر روز به صورت عملی در حال انطباق قوانین با مصادیق واقعی هستند می‌تواند اطلاعات کاربردی و عملی را در اختیار خوانندگان قرار دهد.

اگرچه فارغ‌التحصیلان حقوق بیش از سایرین به مطالعه رویه قضائی نیازمند هستند؛ اما هیچ قشری از جامعه بزرگ رشته حقوق قضائی بی‌نیاز از مطالعه و تحقیق و تفحص در این حوزه علمی نمی‌باشد؛ زیرا رویه قضائی در واقع محرک رشته حقوق است که دائم در حال تغییر و تحول می‌باشد و غفلت از این حوزه موجب عقب‌ماندگی از علم واقعی حقوق و جامعه حقوقدانان خواهد شد. از این رو ناشران تخصصی این حوزه، هرکدام به طریقی نسبت به

جمع‌آوری و انسجام‌بخشی به مطالب و موضوعات راجع به رویه قضائی اقدام می‌کنند که انتشارات چراغ دانش نیز در همین راستا و برای انجام بخشی از وظایف فرهنگی خود در نظر دارد نسبت به تدوین و جمع‌بندی مطالب رویه قضائی به صورت منظم و منحصربه‌فرد با ویژگی‌های مخصوص برای هر دعوی طی یک کتاب جداگانه به صورت کاربردی و با دسترسی آسان به مطالب هر دعوی اقدام نماید لذا در راستای تأمین این هدف، مجموعه‌ای از کتاب‌ها تحت عنوان کلی «دعوی... در رویه دادگاه‌ها» که شامل موارد زیر است تدوین و تألیف خواهد شد:

۱. آراء وحدت رویه؛^۱
۲. آرای اصراری؛
۳. آراء شعب دیوان عالی کشور؛
۴. آراء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر؛
۵. نشست‌های قضائی؛
۶. نظریه‌های مشورتی؛
۷. قوانین و مقررات مرتبط با موضوع؛
۸. نمونه دادخواست و معرفی دعوی.

در این مجموعه سعی شده است رویه قضائی کشور در خصوص هر دعوی به صورت منسجم و منظم گردآوری شود تا وکلا، حقوقدانان و قضات محترم در مراجعه به رویه قضائی در کمترین زمان به بهترین وجه مطالب مطلوب خود را یافته و استفاده نمایند. با توجه به تعدد بسیار آراء دادگاه‌ها (دادگاه بدوی و تجدیدنظر) در برخی موارد حداکثر سعی بر آن بوده از موارد متفاوت آراء صادره در موضوع نمونه در قسمت رأی آورده شود و همچنین

---

۱. این دعوی رأی وحدت رویه ندارد.

در سایر موارد؛ مثل آراء وحدت رویه، آراء دیوان عالی کشور، موارد مرتبط به موضوع ذکر شده است تا با توجه به اهمیت این آراء مورد استفاده خوانندگان و مراجعه‌کنندگان عزیز قرار گیرد.
مختصر ویژگی‌های کتاب:

۱. تدوین و گردآوری منظم و منسجم تمام مطالب مربوط به دعوا؛
۲. تقسیم‌بندی موضوعی برای هر کدام از مطالب؛
۳. ارائه معرفی دعوا و نمونه دادخواست در اول مجموعه؛
۴. ذکر عنوان برای هر مطلب به صورت خلاصه در فهرست؛
۵. دسترسی سهل و آسان به مطلب دلخواه در کمترین زمان.

«گروه پژوهشی» انتشارات مفتخر خواهد شد از تجربیات، آراء و سایر مطالب حقوقی موجود نزد اساتید، وکلا، حقوقدانان و سایر همکاران در راستای مفیدتر شدن مجموعه در چاپ‌های بعدی استفاده نماید. لذا موجب خرسندی خواهد بود که خوانندگان عزیز از هر صنف ضمن ارسال انتقادات و پیشنهادات خود در مورد هر کدام از موضوعات به صورت (کتبی یا از طریق ایمیل یا تلفنی) ما را در پر بار کردن مجموعه حاضر یاری فرمایند.

مدیر مسئول انتشارات

فصل اول

معرفی و نمونه دادخواست دعوی انحصار وراثت

معرفه دعوی گواهی حصر وراثت^۱

غالباً انسان‌ها پس از فوت خود اموال و حقوق مالی به جای می‌گذارند که آثاری از جمله لزوم تعیین تکلیف مایملک وی و میزان سهم و حقوق وراثت را به دنبال دارد، اینکه دارایی و حقوق شخص باید بعد از فوت او به چه کسی برسد و آیا ماترک او باید به اشخاصی منتقل شود که قانون معین می‌کند و یا به کسانی که خود او انتخاب می‌نماید و همچنین چگونگی و تشریفات دادرسی مربوط به صدور گواهی انحصار وراثت، موضوعاتی هستند که بسیار مورد سؤال قرار می‌گیرند.

مبحث اول: درخواست گواهی انحصار وراثت

قانون‌گذار در قانون تصدیق انحصار وراثت مصوب مهرماه ۱۳۰۹ و نیز در قانون امور حسبی تعریفی از گواهی انحصار وراثت یا تصدیق حصر وراثت نکرده است؛ لیکن با نگرش به مقررات قوانین مذکور چنین برداشت می‌شود که مقصود از گواهی انحصار وراثت عبارت است از: «صدور تصدیقی بر محصور بودن وراثت متوفی به عدد و اشخاص معین و تعیین سهم هریک از ورثه از ماترک به جای مانده از متوفی به نحو مشترک برای وراثت.»

در رسیدگی به درخواست گواهی مزبور در مقررات موضوعه کشور دو قانون حاکم است:

۱. قانون تصدیق انحصار وراثت مصوب ۱۳۰۹

---

۱. هرچند درخواست حصر وراثت، دعوا نیست؛ لیکن به جهت آموزش عملی موضوعات مربوط به انحصار وراثت، این کتاب نیز همانند مجموعه (کتاب در رویه دادگاه‌ها) به صورت دعوا توضیح داده می‌شود.